

Boorsma, Pieter

Koog aan de Zaan, 10 oktober 1871 - 19 september 1951

Pieter Boorsma op de stelling van molen [Het Pink](#). Bron Beeldbank, Gemeentearchief Zaanstad

Pieter Boorsma stamde uit een arbeidersgezin, was sociaal zeer bewogen en gold politiek gezien als anarchist. Als jongeman was hij bevriend met [F. Domela Nieuwenhuis](#). De overlevering wil dat zij tijdens een staking bij het oliebedrijf Het Hart en De Zwaan 's nachts getweeën in een lantaarnpaal vóór het huis van de directeur van het bedrijf klommen en leuzen riepen. Zijn opvattingen vertolkte hij later in een aantal schetsen onder de titel Oud Zaaansch Molenleven bestaande uit twee delen, Koog 1927 en 1948.

Pieter Boorsma, molendeskundige en molenmaker, die van uitzonderlijk belang is geweest voor het behoud van een aantal windmolens, voor de verbreiding der kennis van de Zaanse molennijverheid en voor de documentatie van het molenbestand. Ook naar de bouw en inrichting van verschillende stoomhoutzagerijen en een aantal gortpellerijen ging zijn interesse uit.

De kennis die hij daarbij opdeed, verwerkte hij in een aantal boeken die ook tientallen jaren later nog tot de standaardwerken van de molengeschiedenis behoren:

- [Oud Zaaansch Molenleven I](#) (1927/1932),
- [Oud Zaaansch Molenleven II](#) (1948),
- [Over Zaaansche windmolens](#) (1939),
- [De Molens van de Familie Honig](#) (1939),
- [De Molens te Assendelft](#) (1942)
- en zijn standaardwerk uit 1950: [Duizend Zaanse Molens](#).

Duizend Zaanse Molens

Zijn belangrijkste boek, [Duizend Zaanse Molens](#), werd uitgegeven in 1960 te Amsterdam. Het betreft een nauwkeurige behandeling van de geschiedenis van vele honderden molens die ooit in de Zaanstreek werkten, voorafgegaan door een beschrijving van de verschillende typen, zowel wat betreft de vorm en de werking als de aard van de vervaardigde producten. Hij heeft daarbij hulp gehad van professionals als Simon Hart en Jan Aten. Nadien voegden anderen nog zo'n driehonderd molens aan Boorsma's lijst toe.

Daarnaast publiceerde Boorsma vele artikelen in [De Zaanlander](#) en een aantal als brochure uitgegeven geschriften over onder meer het molenleven en de [molentaal](#), de molens in Assendelft en het molenpanorama in het [Molenmuseum](#) in Koog. Boorsma schreef voor tijdschrift [De Zaende](#), vlak na de tweede wereldoorlog en in zijn laatste levensjaren over jeugherinneringen, kinderspelen en gebruiken rond feestdagen.

Toen onderwijzer en molenliefhebber Frans Mars in 1925 opriep tot de oprichting van een vereniging die zich moest inzetten voor de resterende windmolens in de streek, sloot Boorsma zich bij dit initiatief aan. Hij werd secretaris van de Vereniging [De Zaanse Molen](#) met Mars als voorzitter. De samenwerking liep uit op een hechte vriendschap. In datzelfde jaar werd in de Kogerschool een tentoonstelling ingericht, die de eerste stap vormde in de geschiedenis van de Vereniging. De expositie trok 5681 bezoekers. Dit succes vormde de basis voor de oprichting van het in 1928 geopende Molenmuseum te Koog.

Zowel Pieter Boorsma, als zijn vrouw, Trijntje Boorsma-Hammer, werden tot erelid van De Zaanse Molen benoemd. In 1971 werd door de vereniging over Boorsma het boek *Pieter Boorsma. Een molenvriend 1871-1951* uitgegeven ter gelegenheid van zijn geboortedag in 1871.

[schrijver](#)

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=boorsma>

Last update: **2018/10/30 09:08**

